

Hand-out bij lezing 'Leesplezier' voor Kunst Centraal – in het kader van de Kinderboekenweek 2021

Verzorgd door Dorothé Cras – De Utrechtse Kinderboekwinkel – 15 september 2021

Eerste vraag:

Wat maakt lezen plezierig?

- Lachen, huilen, griezelen ... emoties beleven.
- Door een boek weg komen van het hier en nu – helemaal opgaan in een verhaal.
- Als je wordt gegrepen door een boek, kom je in een andere wereld terecht.
- Op bezoek in het hoofd van een ander en daar ongegeneerd rondkijken.
- Herkenning – 'dat heb ik nou ook!' 'dat is mij ook overkomen!'
- Nieuwe kennis vergaren (woordenschat, nieuwe concepten, kennis van de wereld).

Tweede vraag:

Hoe maken we lezen voor kinderen plezierig?

- Integraal, zoveel als mogelijk betekenisvol leesonderwijs.
- Kinderen zelf laten kiezen wat ze lezen.
- Toegankelijke en aantrekkelijk gepresenteerde boekencollectie.
- Helpen het juiste boek te vinden.
- Helpen bij het creëren van rust en ruimte om te lezen.
- Je eigen leesplezier delen en laten zien.
- Praten over boeken en leeservaringen.
- Boekpromotionele activiteiten (zie bijlage 1).

Bijlage 1 - Vijftien ideeën voor een schooljaar vol leesplezier

Bijlage 2 - Boekenlijstjes

Bijlage 3 - Verder lezen - handige links

Bijlage 1 - Vijftien ideeën voor een schooljaar vol leesplezier

Open deur(?)

1. Voorlezen – IEDERE DAG!

Wissel af: heel boek, kort verhaal, fragment, fictie, non-fictie

Praten over boeken

2. Boekencafé

Kleine groepjes – vier kinderen. Structureer het gesprek: vertel kort over je boek, ruimte voor vragen en antwoorden daarop, volgende boek. Vooraf aankondigen, zodat iedereen een boek bij zich heeft. Iets te drinken en/of te knabbelen maakt het nog gezelliger!

3. Lezen met herkenning - Minilesje/Boekenbabbel (a)

'hé, dat heb ik ook'

Voor de leesles vertel je kinderen over je eigen ervaring met lezen. Je kiest een fragment uit waarmee je laat zien dat je tijdens het lezen soms iets uit je eigen leven herkent. Tijdens het lezen hebben de kinderen de opdracht om te letten op te letten of zij in hun boek ook iets tegenkomen dat ze herkenbaar vinden, een stukje dat gaat over iets dat ze zelf ook beleefd of gevoeld hebben. Na de leesles vraag je of iemand een dergelijke ervaring had tijdens het lezen.

4. Hoe weet je waar een boek over gaat? – Minilesje/Boekenbabbel (b)

Voor de leesles vertel je hoe jij zelf tot de keuze bent gekomen om het boek te lezen waar je nu in bezig bent. Hoe wist je dat het leuk zou kunnen zijn? Titel – achterflap – illustraties. Waar letten de kinderen op als zij een boek kiezen?

Andere mogelijkheid: leg een aantal boeken neer en vraag aan de kinderen: in welk boek heb je het meest zin? Waarom?

Na de leesles vraag je kinderen naar hun bevindingen: wie is er in een spannend/grappig/mooi/avontuurlijk/etc. ... boek bezig? Wist je vooraf dat het een spannend/grappig/mooi/avontuurlijk/etc. ... boek zou zijn? Waarom koos je dit boek?

5. Emoties tijdens het lezen – Minilesje/Boekenbabbel (c)

Soms voel je je tijdens het lezen boos, verdrietig of juist heel vrolijk worden. Kies een fragment waarbij jij zelf een sterke emotie voelde. Lees het fragment voor. Vertel wat je er bij voelde. Tijdens de leesles letten de kinderen op of zij ook die emotie beleven. Na de leesles vraag je naar hun ervaring.

6. Leesdagboekjes

Kinderen noteren in hun leesdagboekje minimaal de schrijver en de titel van het boek en de datum waarop ze het boek uit hadden. Ze kunnen er kort bijschrijven wat ze van het boek vonden, of met een symbooltje (smiley) aangeven wat ze vonden, verplicht ze hier niet toe.

Een leesdagboekje kan een goede aanleiding zijn voor een één-op-één gesprek over smaakontwikkeling en een leidraad zijn voor het boekenadvies dat je geeft.

7. De boekenbeurt

Doel: spreken voor de groep; elkaar enthousiasmeren

Zijn er 'verboden boeken'? Non-fictie? Stripboeken? Het zoveelste deel van een serie...

8. Zelf een boek maken Groep 3 t/m 5

Met de groep een personage verzinnen. (WIE) Met de groep bedenken wat dit personages mee maakt (WAT). Welke problemen komt het personage tegen (PLOTONTWIKKELING). Dan taken verdelen. Wie tekent het personage? Wie tekenen de verschillende scènes? Het personage kan steeds in de scènes worden geplakt. Wie typen, stempelen, schrijven de tekst erbij? Voorlezen en uitspelen in de weekafsluiting/ voor de (groot)ouders...

9. Schrijver op bezoek

Bij de Schrijverscentrale <https://deschrijverscentrale.nl/> kun je schrijvers boeken. Kosten tussen de €300,- en €600,-, afhankelijk van je wensen (aantal groepen, groepsgrootte) en de reiskosten van de schrijver.

Presentatie

10. Tentoonstellen van boeken

Thematisch, schrijver centraal, Kinderjury, Griffels

11. Buikbandjes om boeken waarop aanbevelingen/meningen van kinderen op staan.

12. Boek uit je eigen privé-collectie 'fluwelen handschoentjes-boek', op speciaal plekje in de klas.

Poëzie

13. Raadgedicht

Op www.raadgedicht.nl staat elke week een nieuw gedicht. Eén woord is weggelaten. Wie raadt dat woord? Met iedere week een schrijfopdracht.

14. Een poëtisch moment

Maak een fysiek plekje in de klas met gedichten, in rolletjes, een trommeltje, een kastje... Als er tijd over is, de sfeer zodanig dat poëzie kan helpen, de sfeer zo, dat een gedicht gepast lijkt, kiest iemand een rolletje/trommeltje, laatje... het gedicht dat daarin zit lees je voor. Dat doe je drie keer, steeds met een andere intonatie of nadruk. Door te wisselen van toon, kan een gedicht iets anders gaan betekenen voor de luisteraar en voorkom je de 'poëziedreun'.

15. Een gedicht schrijven – rondel

- 1.
- 2.
- 3.
4. = gelijk aan 1
- 5.
- 6.
7. = gelijk aan 2
8. = gelijk aan 1

En er is natuurlijk veel meer wat je kunt doen! Op internet zijn veel juffen en meesters actief die hun ideeën delen, bijvoorbeeld: <https://www.kinderboekenjuf.nl/>

Bijlage 2 - Boekenlijstjes

Kinderboekenweek 2021 - Thema : Worden wat je wil – over beroepen

CPNB thematitels:

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product-tag/kinderboekenweek-2021/>

groep 1 en 2

Andrea Beaty, *Ada Dapper wetenschapper* --- € 13,95
 Mylo Freeman, *Prinses Arabella gaat naar de kapper* --- € 15,95
 Siska Goeminne, *Boze juffen, blije juffen* --- € 15,95
Sanne te Loo, *Dit is voor jou* --- € 14,95
Erik van Os, *Ik weet wat ik worden wil* --- € 14,99

groep 3 en 4

Sanne Ramakers, *Willewete – De Haven* --- € 16,95
Daan Remmerts de Vries, *Dokter Vos* --- € 14,99
Silvie Sanza, *Wat is jouw beroep?* --- € 14,99
 Jan Paul Schutten, *Tim, de kleine boswachter* --- € 14,99
 Tjibbe Veldkamp, *Agent en Boef, de grap van boefbaard* --- € 8,99

groep 5 en 6

Annemarie Bon, *Hoe maak je een boek?* --- € 9,99
 Pieter Koolwijk, *Baas van de wereld* --- € 14,99
Natalie Labarre, *Te gekke beroepen die echt bestaan* --- € 14,99
Manon Sikkels, *Geheim agent Max* --- € 12,50
 Elias Vahlund, *Handboek voor superhelden* --- €12,50

groep 7 en 8

Diverse auteurs, *Weet je wat ik worden wil?* --- € 12,99
 Jonathan Auxier, *De veger* --- € 15,00
 Annet Huizing, *De zweetvoetenman, over rechtszaken & regels* --- € 24,95
Arwen Kleynveld, *Van boswachter tot YouTuber* --- € 15,00
Edward van de Vendel, *Rekenen voor je leven* --- € 18,95

Pluspakket Kunst Centraal:

groep 1 & 2

Paul Biegel & Aron Dijkstra, *Het feest andersom* --- €14,99

groep 3 & 4

Maria Isabek Sánchez Vegara & Linzie Hunter, *Van klein tot groots – Astrid Lindgren* --- €14,50

groep 5 & 6

Tosca Menten & Geert Gratama, *De chocoladetandarts* --- €12,99

groep 7 & 8

Annet Huizing & Margot Westermann, *De zweetvoetenman, over rechtszaken & regels (en een hoop gedoe)* - -- €24,95

Zilveren Griffels 2021

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product-tag/zilveren-griffel-2021/>

Categorie tot 6 jaar:

Edward van de Vendel, *Er lag een trommeltje in het gras* --- €15,99

Tjibbe Veldkamp, *Maar eerst ving ik een monster* --- €14,99 --- ook Prentenboek van het Jaar 2022

Categorie 6 tot 9 jaar:

Jowi Schmitz, *Beste broers* --- €15,95

Catharina Valckx, *Die kleine is Don, de lange is Sjon* --- €13,99

Categorie 9 tot 12 jaar:

Pieter Koolwijk, *Gozert* --- €15,99

Ons kasteel aan zee, Lucy Strange --- €16,99

Categorie 12 tot 15 jaar:

Davide Morosinotto, *Twee fonkelrode sterren in de blinkend witte sneeuw* --- €19,99

Benny Lindelauf, *Hele verhalen voor een halve soldaat* --- €22,50

Categorie Informatief

Edward van de Vendel, *Gloei* --- €22,50

Jan Paul Schutten, *Wonderbos* --- €19,99

Categorie Poëzie:

Ted van Lieshout, *De gemene moord op Muggemietje* --- €15,99

=====

Zilveren Penselen 2021

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product-tag/zilveren-penseel-2021/>

Categorie Informatief

Marijke Klompmaker, *Alles wat was* --- €19,99

Ben Rothery, *Verborgen wereld* --- €22,99

Categorie Geïllustreerde jeugdboek:

Ludwig Volbeda, *Hele verhalen voor een halve soldaat* --- €22,50

Floor de Goede, *Gloei* --- €22,50

Categorie Geïllustreerde kinderboeken

Jeffrey Alan Love, *Noorse sagen – Voorbij de regenboogbrug* --- €17,99

Annemarie van Haeringen, *Mensen met koffers* --- €17,50

Categorie Prentenboeken

It's raining elephants, *Marta en ik* €22,95

Noëlle Smit, *Vuilnisvarkens Job en Bob* --- €14,99

Bij de start van de Kinderboekenweek wordt bekend gemaakt welk van bovenstaande boeken de Gouden Griffel en welk het Gouden Penseel gewonnen heeft.

Toppers volgens het team van De Utrechtse Kinderboekwinkel – september 2021

groep 1 & 2

Tamara Bos & Barbara de Wolf, *Duizend vissen in de zee* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/duizend-vissen-in-de-zee/>

Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing, *Vos en Haas – Het kijkwoordenboek* --- €19,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/kijkwoordenboek-van-vos-en-haas/>

Sjoerd Kuiper & Alice Hoogstad, *Maantje* --- €14,95

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/maantje/>

Pim Lammers & Milja Praagman, *De boer en de dierenarts* --- €14,95

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/de-boer-en-de-dierenarts/>

Bette Westera & Mattias de Leeuw, *Later als ik groot ben* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/latere-als-ik-groot-ben/>

groep 3 & 4

Paul Biegel & Charlotte Dematons, *Groot Biegel sprookjesboek* --- €22,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/groot-biegel-sprookjesboek/>

Pim Lammers & Loes Riphagen, *Hoe beroof je een bank?* --- €13,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/hoe-berooft-je-een-bank/>

Maranke Rinck & Martijn van der Linden, *Bob Popcorn*, (bijna) drie delen --- €13,99 per stuk

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/bob-popcorn/>

Janneke Schotveld & Milja Praagman, *De dappere ridster* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/avonturen-van-de-dappere-ridster/>

Edward van de Vendel, *Miss Eenhoorn* --- €13,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/miss-eenhoorn/>

groep 5 & 6

Margit Auer, *De school van de magische dieren* --- €12,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/de-school-van-de-magische-dieren/>

Jozua Douglas & Geert Gratama, *Bureau S.P.E.U.R.N.E.U.S. en de boekemaffia* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/bureau-speurneus-1-en-de-boekenmaffia/>

M.G. Leonard & Sam Sedgman, Elisa Paganelli, *Dader op het spoor – de juwelendief* --- €15,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/dader-op-het-spoor-de-juwelendief/>

Manon Sikkels & Marja Meijer, *De beste school van de hele wereld* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/de-beste-school-van-de-hele-wereld/>

Edward van de Vendel, *Wat moet je doen als je over een nijlpaard struikelt?* --- €17,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/wat-je-moet-doen-als-je-over-een-nijlpaard-struikelt/>

groep 7 & 8

Simon van der Geest & Karst-Janneke Rogaar, *Het werkstuk of hoe ik verdween in de jungle* --- €15,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/het-werkstuk-of-hoe-ik-verdween-in-de-jungle/>

Yvonne Jagtenberg, *Wandert, de laatste jongen die naar zijn ouders luisterde* --- €15,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/wandert-de-laatste-jongen-die-naar-zijn-ouders-luisterde/>

Maarten Kuipers & Emanuel Wiemans, *Roljoch, de jongen die leerde autorijden met YouTube* --- €15,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/roljoch-de-jongen-die-leerde-autorijden-met-youtube/>

Davide Morosinotto, *Het mysterieuze horloge van Walker & Dawn* --- €16,95

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/het-mysterieuze-horloge-van-walker-dawn/>

Annet Schaap, *de Meisjes, zeven sprookjes* --- €14,99

<https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/product/de-meisjes-zeven-sprookjes/>

Bijlage 3 – Verder lezen – handige links

Altijd op de hoogte van fijne, nieuwe boeken en blijvende klassiekers:

De Utrechtse Kinderboekwinkel: <https://www.kinderboekwinkelutrecht.nl/>
...en langskomen op de Ganzenmarkt in Utrecht is natuurlijk ook een goed idee!

<https://jaapleest.nl/> : Jaap Friso bespreekt en recenseert nieuwe kinderboeken.

<https://www.degrotevriendelijkepodcast.nl/> : Bas Maliepaard en Jaap Friso bespreken nieuwe boeken en ontvangen gasten (schrijvers of illustratoren) waarmee ze in gesprek gaan over zijn/haar werk. Lekker om te luisteren tijdens het strijken, in de auto, of op de lopende band in de sportschool. Verplichte luisterkost voor juffen en meesters: aflevering 48 met de Albert Verwey-lezing van Bibi Dumon Tak, 'Wipneus en zijn schimmelige vriendje Pim'

<https://www.waanenwijs.nl/> : Susan Venings bespreekt en recenseert kinderboeken.

Tijdschrift 'Lezen' van Stichting lezen, abonnement is gratis! Inschrijven kan hier:

<https://www.lezen.nl/publicaties/tijdschrift-lezen/>

Meer over leesplezier

<https://www.lezen.nl/nieuws/video-vertel-eens-aanpak-va-aidan-chambers/> : video over aanpak van Aidan Chambers om met kinderen over boeken te praten.

Voor verdieping lees je: Aidan Chambers, *Leespraak – De leesomgeving & Vertel eens* --- €24,95

